

Årsredovisning 2021

Grundskolenämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Viktiga händelser under året	3
3 Strategiska målområden - indikatorer och uppdrag	4
3.1 Vi tar gemensamt ansvar för barn och unga.....	4
3.2 Medborgares initiativkraft gör landsbygden levande	11
3.3 Ekologisk hållbarhet lokalt och globalt.....	12
3.4 Ekonomi och egen organisation	12
4 Nämndens verksamhet 1	14
4.1 Resultat	14
4.2 Budgetavvikelse	19
4.3 Verksamhetsanalys	21
4.4 Verksamheten 2021	27
4.5 Jämställdhetsperspektivet	27
5 Konsekvenser av coronaviruset	28
6 Verksamhetsmått	29
6.1 Skola	29
7 Investeringar	31
7.1 Sammanställning investeringsvolymerna	31
7.2 Investeringar, årliga anslag	31
7.3 Investeringar som löper över flera år.....	32

1 Inledning

2021 har precis som 2020 präglats av pandemin. Grundskoleförvaltningen har därför under hela 2021 haft en krisledningsorganisation som löpt parallellt med den ordinarie sedan utbrottet våren 2020. Intensiteten och effekterna av pandemin har fluktuerat under året och en återgång såg ut att kunna genomföras under hösten. Så blev emellertid inte fallet och flera av skolaktiviteterna har fått ställas in; PRAO, studiebesök, skolresor, etc. Samma sak gäller för delar av förvaltningens utvecklingsaktiviteter, konferenser, etc. som skjutits på framtiden.

Sammantaget har verksamheten och alla medarbetare befunnit sig under stort tryck men har trots det utfört ett mycket gott arbete.

Behörigheten till gymnasiet i årskurs nio sjönk något, till 82,3 % (inklusive lovskola i juni, 80,6% utan). Det är ett resultat som stämmer till eftertanke och nämnden har berört detta i sina uppdrag till förvaltningen. Å andra sidan förstärktes resultaten för årskurs sex.

Ur ett ekonomiskt perspektiv har året varit turbulent. Som tydligt aviserats i budget 2021:1 befarades flertalet skolenheter stå inför organisatoriska anpassningar under året. Under senvåren beslutades om en tilläggsbudget samt möjligt nyttjande av ackumulerat överskott, för att betala av såväl "utbildningsskuld" som "arbetsmiljöskuld". Det ekonomiska resultatet slutade med ekonomi i balans.

Under hela hösten har den höga personalfrånvaron, i kombination med återanställningar lett till en mycket ansträngd vikariesituation.

2 Viktiga händelser under året

Som beskrivits i inledningen finns egentligen endast en viktig händelse under året: coronapandemi, som haft en genomgripande påverkan på nämndens verksamheter.

Utöver de tre övergripande och långsiktiga fokusområden beslutade nämnden om en utvecklingsplan som har varit vägledande under 2021.

De tre fokusområden är fortsatt;

- Systematiskt kvalitetsarbete (SKA)
- Relationer och processledning
- Bilden av skolan

Och utvecklingsplanens 4 huvudområden under 2021 har varit;

- Rektors/Enhetschefs förutsättningar
- IT och Digitalisering
- Social hållbarhet och samverkan
- Matematik

Skolvalet har genomförts på ett professionellt och genomarbetat sätt, där syskonförtur har tillämpats för tredje året.

Det stora riktade statsbidraget "Likvärdig skola" har funnits med under 2021. Ett nytt statsbidrag har även tillkommit "Bättre arbetsmiljö och arbetsvillkor för lärare i socioekonomiskt utsatta områden". Nämnden är i hög grad beroende av dessa statsbidrag vilket skapar en osäkerhet rörande de långsiktiga

förutsättningarna.

Det inre arbetet med en övergripande verksamhetsplan, arbete med lokala verksamhetsplaner, ledarskapsfrågor, etc. förstärker förvaltningens förmåga att genomföra sitt uppdrag.

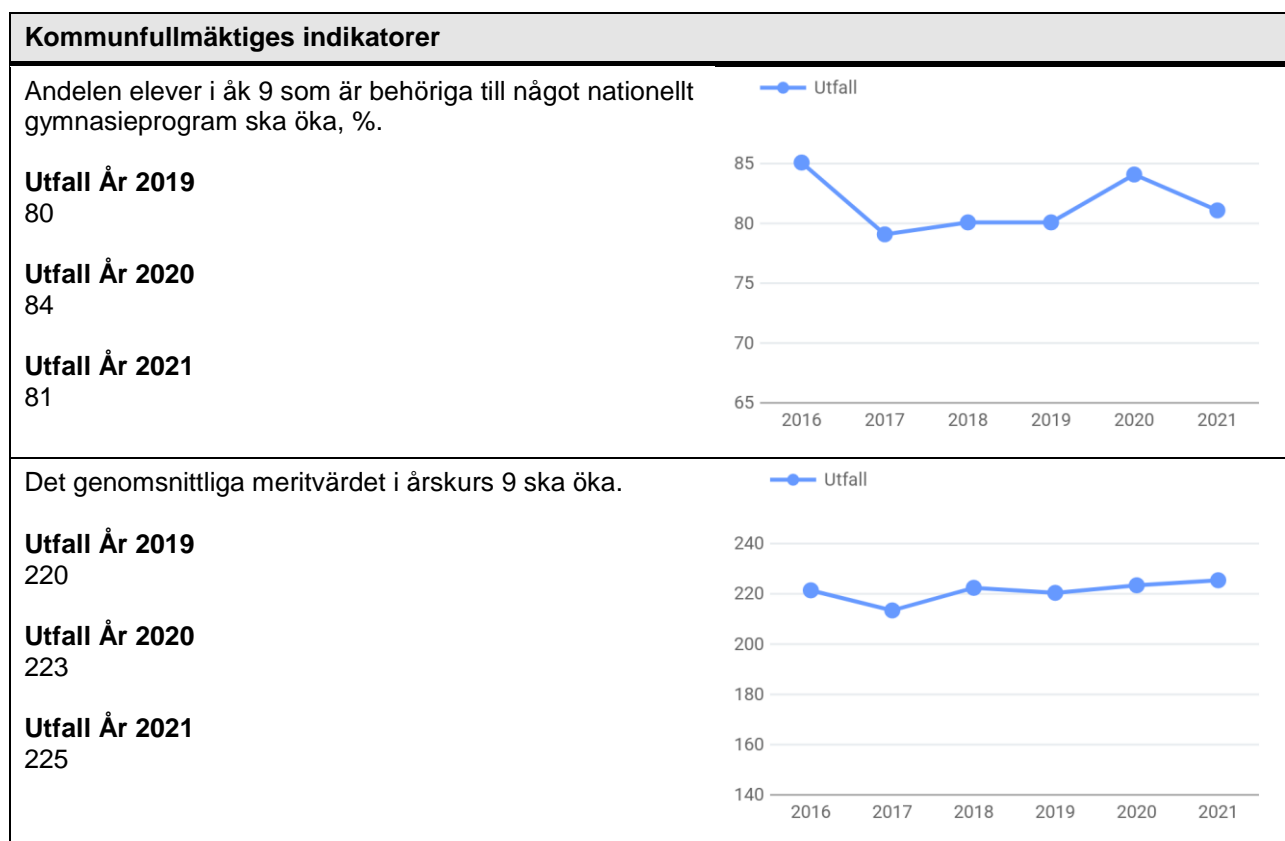
Nedanstående ombyggnadsprojekt pågår under 2021:

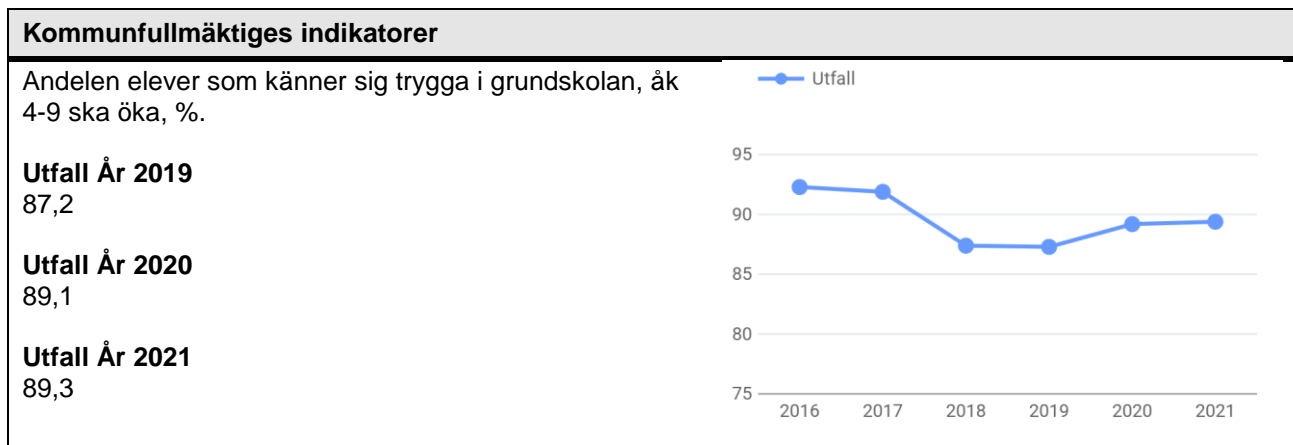
- Byttorpskolans om- och tillbyggnad pågår. Planerat är att skolan skall vara klar inför Höstterminen 2022.
- Myråsskolan har under året varit delvis evakuerade till Modulen Kronäng 1. Om- och tillbyggnation av Nya Myråsskolan är därmed i full gång.
- Fredriksborgsskolan F-9 har planerats för under året och tillslut har Borås Stad fått ett klartecken från Länsstyrelsen. Byggnationsstart sker därför under 2022 och ny skola kommer stå klar 2024.
- Fortsatt utveckling har skett av lokalerna på samariten fd Björkhöjdsgymnasiet och den nya skolenhet Björkhöjdskolan 7-9 har startats med åk 7. Björkhöjdskolan kommer under läsåret HT-21 / VT-22 vara en F-3 skola för att sedan fortsätta växa med en årskull per år.

Det är emellertid fortsatt brist på lokaler vilket resulterat i etablering av ett antal uppställda moduler t ex på Särilaskolan, Gula skolan samt Trandared.

3 Strategiska målområden - indikatorer och uppdrag

3.1 Vi tar gemensamt ansvar för barn och unga

Andelen elever i åk 9 som är behöriga till något nationellt gymnasieprogram ska öka, %.

Analys

Gymnasiebehörigheten har minskat med tre procentenheter jämfört med 2020, men är högre än de tre åren dessförinnan. Undervisningens kvalitet liksom förtroendefulla relationer mellan skola och elev/familj påverkar elevernas resultat. En annan faktor är elevgruppens socioekonomiska förutsättningar påverkar resultaten. Det finns många elever med stora behov. Vidare är det stora skillnader mellan skolors resultat, som bl. a beror på den betydande skelsegregationen. Hög elevrörlighet påverkar resultaten negativt. Det är framförallt skolor i socioekonomiskt utsatta områden som har hög elevrörlighet. En annan faktor som påverkar resultaten negativt är frånvaro. Konsekvenser av pandemin covid-19 har sannolikt också haft inverkan på elevernas resultat läsåret 20/21, vilket forskning har kommit fram till.

Aktuella åtgärder för förbättring:

Språkutveckling, till exempel införandet av Lexplore.

Matematik.

Skolnärvaro.

PAX i skolan – en modell för att arbeta med värdegrund och studiero i de yngre skolåren.

KB Incident, införs 2021 ht, ett digitalt verktyg för arbetet kring trygghet.

Förbättrade förutsättningar för rektorerna.

Riktade insatser för att förbättra verksamheter och funktioner.

Det genomsnittliga meritvärdet i årskurs 9 ska öka.

Det genomsnittliga meritvärdet har ökat något och följer därmed inte trenden för gymnasiebehörigheten. Detta innebär att det är en del elever som presterar högre betyg och meritvärden, samtidigt som andelen elever som inte klarat gymnasiebehörighet har ökat. Skillnaderna och isärdragningen inom grundskolan har därmed inte minskat.

Andelen elever som känner sig trygga i grundskolan, åk 4-9 ska öka, %.

Eleverna i årskurs 4-9 upplever en något förbättrad trygghet jämfört med de senaste tre åren och det är förbättring i årskurs 7-9 som drar upp resultatet. Det genomförs ett medvetet och planerat arbete för elevers trygghet i skolenheterna. Samtidigt finns det en variation i resultaten mellan skolenheter, som främst beror på kvaliteten i undervisningen och elevhälsoarbetet. Kompetens, stabilitet i personalgrupp och ledning, organisation och tydliga strukturer är exempel på faktorer som påverkar kvaliteten i verksamheten.

3.1.1 Kommunfullmäktige

Uppdrag	Status År 2021	Kommentar
Grundskolenämnden ska tillsammans med Tekniska nämnden under 2021 utreda hur skolskjutsverksamheten kan effektiviseras utan att den enskilda eleven drabbas.	 Genomfört	Avstämningar görs löpande mellan Skolskjutsenheten och Grundskoleförvaltningen. Ny upphandlingsstrategi har använts vid senaste upphandlingen. Arbetet med rutt-planering har övergått till skolskjutsenheten för att effektivisera utan att den enskilda eleven drabbas arbetssätt för skolskjuts har nu närmast sig arbetssätten inom färdtjänst. Utredning är även gjord och presenterad på nämnden i November.
Lokalförsörjningsnämnden ska tillsammans med Grundskolenämnden, Förskolenämnden och Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden under 2021 utreda hur nämnderna på ett bättre sätt kan använda sina lokaler gemensamt. Det ska särskilt belysas hur föreningslivet kan använda lokalerna när det inte bedrivs någon utbildning i dem.	 Genomfört	Utredning är utförd i samverkan mellan de berörda förvaltningarna. Utredning beslutas godkännas i nämnden i Januari.

3.1.2 Nämnd

Uppdrag	Status År 2021	Kommentar
Förvaltningschefen får i uppdrag att ta fram gemensamma riktlinjer för hur man hanterar källsortering och avfallshantering på grundskolor i Borås Stad.	 Delvis genomfört	Arbetet pågår genom att se över och anpassa rutiner till varje enhets unika förutsättningar.
Förvaltningen får i uppdrag att ta fram en plan för implementering av digitala nationella prov.	 Genomfört	Arbetet pågår. Handläggare är utsedd. Aktiviteter som behöver utföras för att digitala prov ska kunna genomföras på ett adekvat sätt är detekterade. Skolverket har senarelagt införandet med cirka två år beroende på en EU-dom angående hantering av personuppgifter, som innebär att tänkt provplattform inte går att använda. Planerad start var 2023 och blir nu istället 2025.
Att ett projekt med resor till Auschwitz för elever i årskurs 9, liknande det som genomfördes under 2019, också genomförs under 2020.	 Ej genomfört	Pandemin har omöjliggjort resor till Auschwitz.

Uppdrag	Status År 2021	Kommentar
<p>Förvaltningen får i uppdrag att återkomma till nämnden med besked om hur en ökning av fler profiler på vissa skolor det kan göras. Om det är görligt är riktmärket att starta någon eller några sådana inriktningar höstterminen 2021.</p>	<p>● Genomfört</p>	<p>Förvaltningen har vid sammanträdet den 23 november 2021 återrapporterat kring uppdraget om profiler på vissa skolor. Rapporten består av uppdragets grundantagande utifrån gällande lagstiftning. Det finns inga profiler i Borås stads kommunala grundskolor i skollagens mening. Det som förekommer är någon form av inriktningar. En inriktning väljer eleverna efter att de har kommit in på en skola. Enligt skollagen 2 kapitlet 10§ är det rektor som har beslutanderätt gällande start av profilklasser.</p>
<p>Förvaltningen får i uppdrag att prova ett mentorssystem för elever på någon skola i Borås. Mentorerna skall hjälpa och bistå eleverna med praktiska frågor kring skolans verksamhet och på det sättet avlasta både lärare och rektorer samt vara ett bra stöd för eleverna. De som tjänstgör som mentorer behöver inte vara pedagogisk personal.</p>	<p>● Genomfört</p>	<p>Enligt skollagen beslutar rektorer om skolans inre organisation och ett mentorssystem likt uppdraget är utformat ligger inom ram för det mandatet. Det skulle även innebära en organisationsförändring som skulle vara en ekonomiskt mer kostsam verksamhet för den rektor som i sådana fall ska pröva upplägget.</p>
<p>Vi har i skolan i Borås ett behov av att få till stånd en mer blandad elevsammansättning. Segregationen i skolan är ett gissel som vi måste försöka finna metoder för att knäcka. Vi ser även ett behov av att göra skolor utanför Borås tätort mer attraktiva att söka för alla barn i staden. Utöver detta finns det elever som är hemmasittare med hög frånvaro som av olika skäl inte finner sig till rätta i skolan. Vårt antagande är att profiler på vissa skolor kan föra med sig positiva effekter. Vi har idag i Borås profiler i viss utsträckning på vissa skolor. Nämnden är intresserade att utveckla detta med ytterligare profiler. Av särskilt intresse kan vara t.ex. engelska, programmering, gaming, hållbarhet eller musik. Grundskoleförvaltningen får i uppdrag att reda ut på vilket sätt tydliga och lättsökta profiler på olika skolor kan bidra till att uppnå utveckling i ovan nämnde utmaningar.</p>	<p>● Genomfört</p>	<p>Förvaltningen har vid sammanträdet den 23 november 2021 återrapporterat kring uppdraget om profiler på vissa skolor. Rapporten består av uppdragets grundantagande utifrån gällande lagstiftning. Det finns inga profiler i Borås stads kommunala grundskolor i skollagens mening. Det som förekommer är någon form av inriktningar. En inriktning väljer eleverna efter att de har kommit in på en skola. Enligt skollagen 2 kapitlet 10§ är det rektor som har beslutanderätt gällande start av profilklasser.</p>

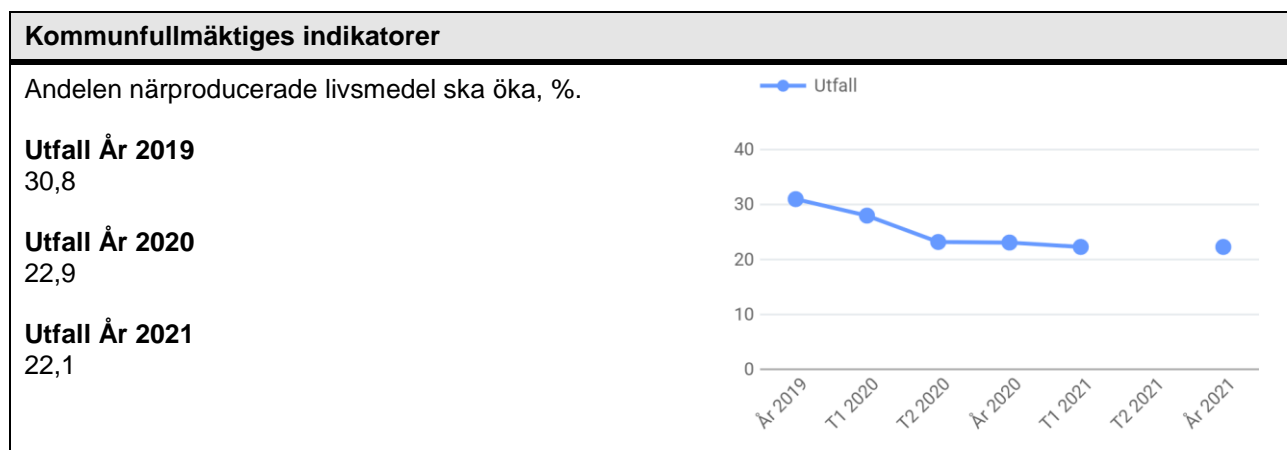
Uppdrag	Status År 2021	Kommentar
<p>Grundskoleförvaltningen får i uppdrag att i dialog med rektorerna ta fram ett förslag på hur en speciell skolenhet eller särskild undervisningsgrupp riktad till särskilt utmanande barn kan se ut. I uppdraget skall särskilt belysas vilka åldrar som är lämpligast att rikta in sig på, dimensionering, organisation och kostnad. Uppdraget skall slutredovisas vid senast nämndens sammanträde i juni.</p>	<p>● Genomfört</p>	<p>Uppdraget redovisades vid GRN sammanträde i juni 2021.</p>
<p>Grundskoleförvaltningen i uppdrag att genomföra kompetensutvecklande aktiviteter för personalen inom särskolan för att på så sätt stärka och utveckla verksamheten ytterligare.</p>	<p>● Genomfört</p>	<p>Grundskoleförvaltningen har under lå 21-22 genomfört följande kompetensutvecklingsinsatser för personal inom grundsärskolan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ett årshjul har tagits fram för båda grundsärskolorna för att bredda och fördjupa kompetensen kring bedömning. Årshjulet, som innefattar aktiviteter inom sambedömning och kollegialt lärande på såväl enhets- som huvudmannanivå, har tillämpats sedan januari 2021. • Från och med 1 juli 2022 ska nya kurs- och ämnesplaner börja gälla i grund- och grundsärskola. En implementeringsplan på huvudmanna- och enhetsnivå har tagits fram av matrisansvarig i samråd med berörda rektorer och verksamhetsutvecklare. •Handledning av grundskolelärare och skolledningar görs i samband med inskrivning av individintegrerade elever. • En kompetensutvecklingsplan för yrkesgruppen elevassistenter togs fram vt 2020. Planen började tillämpas ht 2020 och kommer att pågå fram tom vt 2022. <p>Under ht 2021 har nya kvalitetsindikatorer tagits fram för grundsärskolan. Indikatorerna ska även gälla de individintegrerade eleverna. En plan för implementering av de nya indikatorerna hos all personal kommer att utarbetas under vt 2022.</p>
<p>Alla skolenheter i Borås skall under 2021 inventera på vilket sätt ytterligare trygghetsskapande insatser kan göras i vardagen för att fortsätta den utvecklingen.</p>	<p>● Genomfört</p>	<p>Uppdraget redovisades vid Grundskolenämndens sammanträde 2021-10-27.</p>

Uppdrag	Status År 2021	Kommentar
<p>Grundskolenämnden skall under 2021 genomföra ett utvecklingsarbete i syfte att ta fram ett framtidsinriktat inriktningsdokument för grundskolan i Borås. Arbetet skall leda till en formulerad målbild och prioriteringar för grundskolan för kommande år.</p>	<p> Delvis genomfört</p>	<p>Arbete med dokumentet fortsätter under 2022</p>
<p>Grundskoleförvaltningen får i uppdrag att ta fram ett arbetssätt som främjar flexibilitet avseende när man börjar sin skolgång och när man byter mellan årskurser och stadier så att skolgången går i takt med barnets utveckling och förmåga.</p>	<p> Genomfört</p>	<p>Uppdraget rapporterade på Grundskolenämnden i november.</p>
<p>Grundskoleförvaltningen får i uppdrag att kartlägga gruppen av elever som inte klarar skolan. Studien skall ge svar på när problemen generellt kan upptäckas och identifieras redan i lågstadiet för att utifrån det sätta in tidiga insatser.</p>	<p> Genomfört</p>	<p>Grundskolenämnden antog i december 2020 en Åtgärdsplan för att öka skolresultaten. Av denna framgår vilka elever som riskerar att inte lyckas nå målen och orsakerna till detta. Utöver de i åtgärdsplanen redovisade åtgärderna för de skolor som ligger långt under förväntade resultat redovisas också generella åtgärder inom matematik och att minska frånvaron.</p> <p>För lågstadiet har Lexplore införts som tidigt ger skolorna möjligheter att upptäcka elever som riskerar att ej nå målen genom att kartlägga läsförståelsen. De senaste två åren har åtta skolor och de förskolor från vilka eleverna kommit deltagit i ett pilotprojekt i förskoleklass där skolverkets kartläggningsmaterial "Hitta språket" och "Hitta matematiken" följts upp på individnivå tillsammans med förskolorna. Materialet är ett utmärkt sätt att synliggöra vilka elever som behöver stöd redan i förskoleklass. Planen är att samtliga skolor ska registrera sina resultat och att dessa ska analyseras både på enhets och på huvudmannanivå.</p> <p>Förvaltningen har också vidtagit åtgärder för att utveckla arbetet med skriftliga omdömen så att dessa på ett bättre sätt hjälper skolorna att identifiera elever i behov av stöd.</p> <p>I BI finns nu relevanta resultat tillgängliga för att underlätta för skolorna att hitta elever i behov av stöd.</p>

Uppdrag	Status År 2021	Kommentar
Grundskolenämnden ska arbeta för en lokal samverkan för elever i riskzon. Grundskolenämndens presidium ska vara drivande för att en ökad samverkan kommer till stånd under 2021 och återrapportering till nämnden ska ske löpande.	● Genomfört	Lokal samverkan för elever i riskzon pågår på flera fronter. Indikerade insatser pågår tillsammans med IFO och CKS kring Särilaskolan. Selektiva insatser pågår främst inom ramen för Socialt hållbart Borås, genom frånvaroteamet Domino och Arena Skola på Sjöbo. Generella insatser görs genom etablering av mötesforum och upprättandet av gemensamma rutiner och handlingsplaner med berörda aktörer, såväl kommunala förvaltningar som VGR.
Förvaltningschefen får i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att minska frånvaron och belysa dess orsaker.	● Genomfört	Uppdraget redovisades på Grundskolenämnden i Augusti. Rapporten föreslog ett antal vidare åtgärder. Dessa beslutades av förvaltningschef i september. Samtliga beslutade åtgärder har kommit igång och pågår.
Att nämnden tidigt under 2021 får en dragning om det våldspreventiva skolprogrammet "Stegat" och därefter fattar beslut om försök med detta program ska initieras på fler åk 7-9 skolor för att därefter kunna utvärdera effekten av programmet.	● Genomfört	Uppdraget redovisades för Grundskolenämnden i anslutning till sammanträdet 2021-09-28.
Grundskoleförvaltningen uppdras att i sitt pågående kommunövergripande arbete med att minska matsvinnet i skolan, pröva nya koncept till exempel med appar som verktyg. Förvaltningen bedömer själva i vilken omfattning och ålder som anses lämplig.	● Genomfört	Förslaget om att prova en mobilapp för elever (Svinnkollen) är inte längre genomförbart. Svinnkollen genomfördes som ForskarFredags massexperiment för skolelever under 2020 och är nu ett avslutat projekt. Förvaltningen arbetar med att se över alternativa möjligheter till att åskådliggöra och minska matsvinnet i skolrestaurangerna. Detta kommer exempelvis att ske genom att visa aktuell information om matsvinnet på skolornas bildskärmar. Möjligheten att på längre perspektiv skapa en film kopplat till arbetet med att minska matsvinnet undersöks också.
Grundskolenämnden uppdrar förvaltningen att göra en komparativ studie, där man jämför vårt arbete kring mobbning med den så kallade Gävlemodellen. Förvaltningen ska redovisa resultatet för nämnden där analys och förbättringsåtgärder föreslås.	● Genomfört	Uppdraget redovisades vid Grundskolenämndens sammanträde 2022-01-25.
Förvaltningschefen får i uppdrag att undersöka förutsättningar för att organisera resursskolor i Borås. Uppdraget skall slutredovisas senast vid nämndens sammanträde i juni	● Genomfört	Uppdraget är genomfört. Redovisning skedde vid nämndens sammanträde i juni 2021.

Uppdrag	Status År 2021	Kommentar
Förvaltningschefen ges i uppdrag att till nämnden redovisa sin bedömning av Borås Stads grundskolors förmåga att nå satta mål, givet beslutade budgetramar för innevarande år. Bedömningen bör även innehålla en analys av utvecklingen av genomsnittligt tillgängliga medel, per elev, specifikt för pedagogisk verksamhet under de senaste åren.	● Genomfört	Uppdrag återrapporterat till nämnd 2021-05-25.
Förvaltningschefen får i uppdrag att ge Grundskolenämnden information om hur ärendet om framtiden för Särilaskolan F-6 har hanterats	◆ Delvis genomfört	Ärendet är påbörjat och kommer att redovisas under 2022.

3.2 Medborgares initiativkraft gör landsbygden levande

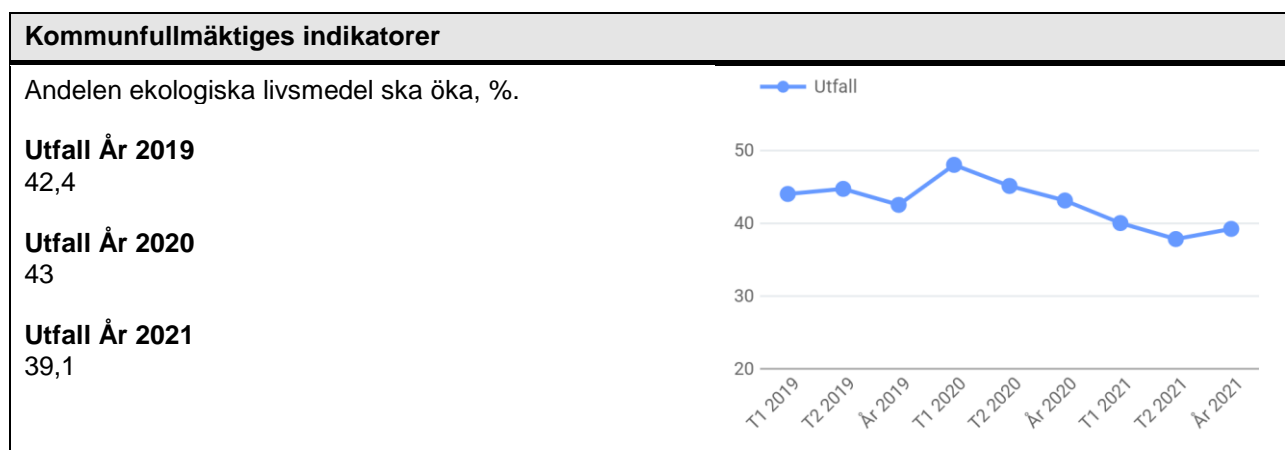
Andelen närproducerade livsmedel ska öka, %.

Målet är inte uppnått.

Arbetet med att öka andelen närproducerade livsmedel sker framförallt tillsammans med koncerninköp vid upphandlingsskeendet.

2019 var det första året som årsstatistik för närproducerade livsmedel kunde tas fram. Tyvärr blev de första utfallen (årsredovisning 2019 och T1 2020) felaktiga, de korrekta siffrorna skall vara 23,5% och 24,2%.

3.3 Ekologisk hållbarhet lokalt och globalt

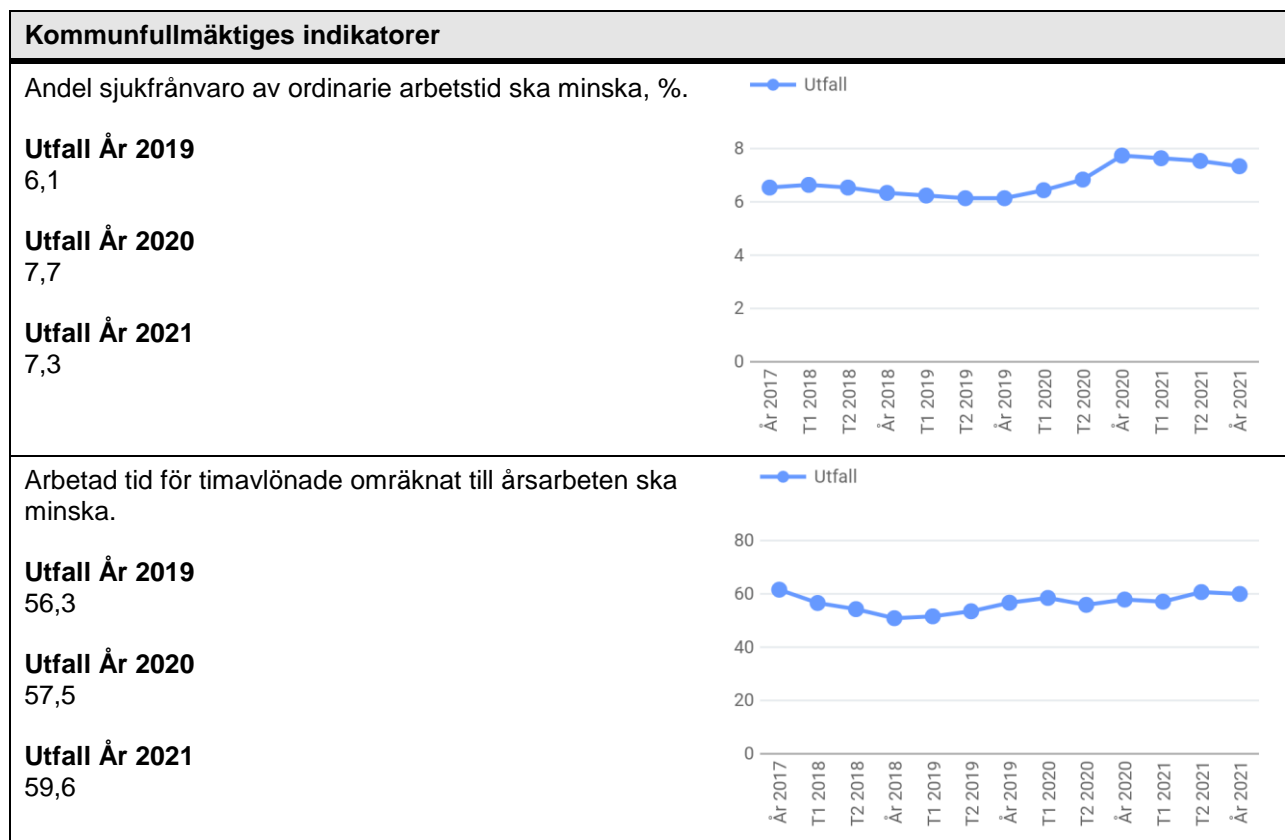

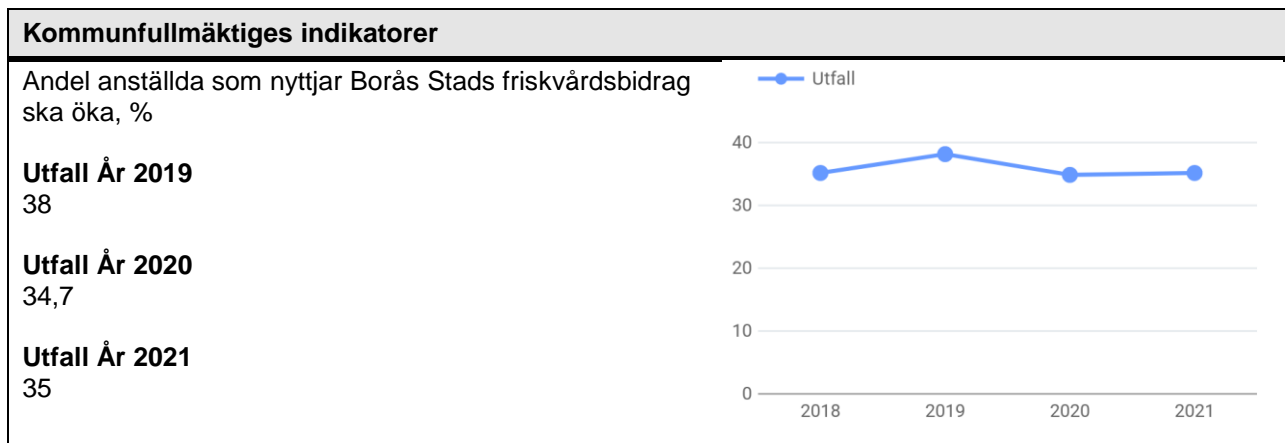
Andelen ekologiska livsmedel ska öka, %.

Målet är inte uppnått.

Kostverksamheten köper in ekologiska livsmedel ifrån upphandlade leverantörer. Livsmedelspriserna har kraftigt ökat efter den 1 maj 2019, då det nya livsmedelsavtalet trädde i kraft. De ökade livsmedelspriserna kan framförallt härledas till finansieringsmodellen för distributionscentralen. Prisökningarna på livsmedel har inneburit en ekonomisk utmaning för verksamheten under 2021 och kommer så även vara under 2022.

3.4 Ekonomi och egen organisation

Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.

Målet är uppnått då förvaltningen År 2021 har lägre sjukfrånvaro än tertial 2 2021 men även tertial 1 2021 och År 2020.

2021 har fortsatt präglats av Corona-pandemin vilket påverkat sjuktal negativt med ökad sjukfrånvaro men även sjukskrivning vid lindriga symtom. Korttidsfrånvaron har därmed varit högre än vanligt. Vanligtvis arbetar förvaltningen med att tidigt sätta in insatser och följa upp sjukfrånvaro som vid prognos ser ut att bli av längre karaktär, likaså tidigt följa upp upprepad korttidsfrånvaro. Enheterna arbetar med främjande och förebyggande åtgärder. Man arbetar aktivt med frisk och riskfaktorer. Det är ett ständigt pågående arbete och kommer fortsätta under 2022.

Kontinuerliga samtal genomförs med personal i förebyggande syfte för att ej hamna i sjukskrivning. Man arbetar systematiskt med arbetsmiljöarbete för att förebygga och undanröja risker i arbetsmiljön. Exempel på förebyggande åtgärder är kompetensutveckling, upprättade rutiner som är kända i verksamheten, uppdragsdialog med alla lärare, utvecklingssamtal, chefsöverenskommelse med förvaltningens ledare som tydliggör ansvar, förväntningar, krav och befogenheter. HR avdelningen har som fokusområde att hjälpa cheferna att mer aktivt arbeta med att minska sjukfrånvaron. Det är ett arbete som har varit svårt att bedriva under 2021 då konsekvensen av pandemin har inneburit ett annat mönster av sjukfrånvaro.

Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten ska minska.

Målet är uppnått då utfallet för År 2021 är lägre än Tertial 2 2021. Dock är utfallet för År 2021 något högre än År 2020.

Under första delen av 2021 var antal timavlönade färre då skolorna har valt att pussla med befintlig personal för att undvika att ta in vikarier som kan vara presumtiva smittspridare av pandemin. Lägre närvaro bland elever har också gjort att man vissa dagar klarat sig med lägre bemanning. Samtidigt har några skolor tvingats ta in fler vikarier då flera ordinarie varit hemma samtidigt, antingen konstaterat Covid smittade, hemma i avvaktan på provsvar eller att symtom ska upphöra. Att pussla med befintlig personal bedöms hålla vid enstaka dagar

Under hösten 2021 var behovet av vikarier mycket stort och större än vad bemanningsenheten kunde leverera. Den ökade efterfrågan hänvisas enbart till pandemin och det relativt kraftigt ökade antalet personal som blev sjuka i Covid -19.

Det långsiktiga målet är ett restriktivt användande av timavlönade medarbetare. I normalfallet har förvaltningen en flexibel organisation för att bevara kvaliteten i verksamheten vid frånvaro genom att använda enheternas egen personal. Det är dock viktigt att det finns en balans i hur mycket den egna personalen kan användas för att täcka upp sjukfrånvaro, utifrån att den ordinarie personalens arbetsmiljö måste få styra.

Förvaltningen kommer fortsätta arbeta aktivt för att minimera antalet timanställda bland annat genom att höja grundbemanningen.

Tkr	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse
Kommunbidrag	1 463 325	1 519 360	1 586 968	1 586 968	0
Resultat efter kommunbidrag	8 286	-356	0	27	27
Godkänt ianspråktaget ackumulerat resultat					
Godkända "öronmärkta" projekt					
Resultat jfr med tillgängliga medel	8 286	-356	0	27	27
Akkumulerat resultat	24 559	24 203	25 187	25 214	27

Resultatanalys

Grundskolenämnden redovisar en budgetavvikelse på 27 tkr för 2021.

Under året har resursfördelningsmodellen fortsatt använts fullt ut för skolornas finansiering. Genom denna får skolorna ersättning för aktuellt antal elever varje månad utifrån placerade elever. Detta har bidragit till en hög följsamhet av ekonomi under 2021.

Intäkter:

Intäkterna slutade med en positiv avvikelse på 6,5 mkr.

Överskottet kommer av statsbidrag skolmiljard som beslutades under våren 2021. Denna utökning om 6,8 mkr resulterade i ett positivt intäktsöverskott som fördelades till grundskolor. Ett överskott genererades även av statsbidrag för lärarassistenter som hölls utanför budget men har fördelats till de skolor som har varit med i detta projekt under 2021. Bidraget för året slutade på 3,7 mkr.

Under året har även statsbidrag för förbättrad arbetsmiljö i socioekonomiskt utsatta områden erhållits motsvarande 12,8 mkr. Detta bidrag har fördelats till berörda skolor utifrån skolverkets beslut. Men en reservering har gjorts i avvaktan på godkänd redovisning från skolverket avseende statsbidrag arbetsmiljö.

Försäljning av skolplaceringar till andra kommuner blev även fler än budgeterat. Dels har fler särskoleplatser men även platser inom grundskola. Budgeterad intäkt för dessa försäljningar var 8 mkr och intäkten för året slutade på 10 mkr.

En avvikelse inom intäkter har även uppstått genom intäktsbudgetering av grundskoleförvaltningens egen del inom bemanningsenheten. I budget registrerades en intäkt till bemanningsenheten avseende grundskolans andel. Men eftersom "intern försäljning" inom förvaltningen elimineras vid rapportering syns ej denna intäkt utan blir en avvikelse. Till 2022 är intäkten registrerad på korrekt sätt i budget och kommer inte felaktigt påverka rapportering. I Årsredovisning redovisas därav en intäktsavvikelse på -3 mkr avseende felregistrerad budget.

Kostnader:

Likt tidigare år återfinns inte längre något större personalöverskott. Kostnaden för personal slutade på 1 286 816 tkr vilket är 2 585 tkr under budgeterad nivå på 1 289 610 tkr. Likt förra året finns kostnad för julklapp med i utfallet men även sommargåva. Dessa presentkort motsvarar en kostnad på 2 976 tkr.

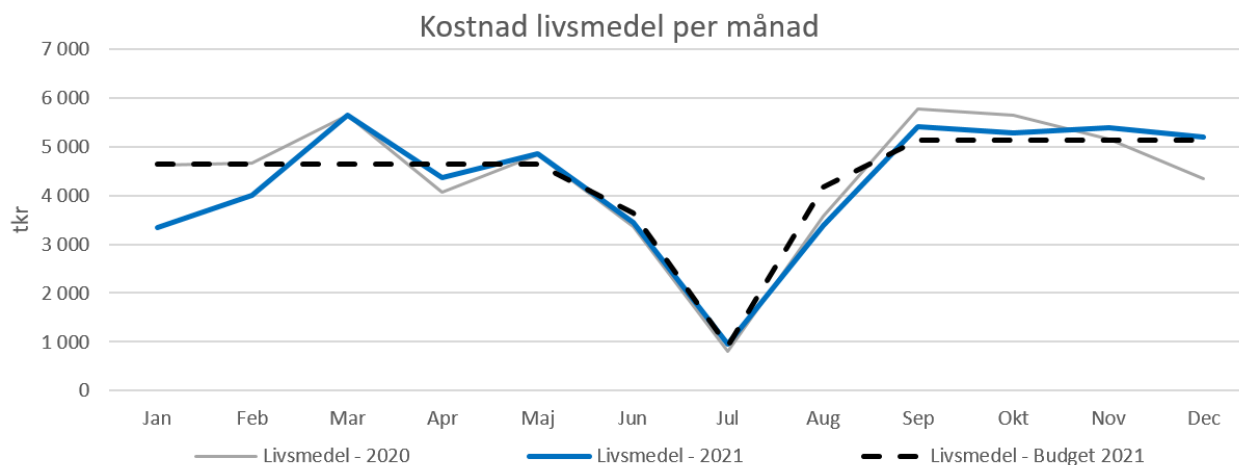
Det finns vissa enheter som har ett överskott. Dels har tillfälliga vakanser uppstått både centralt samt inom elevhälsan under året. Den inbromsning som blev en effekt av de anpassningar som påbörjades

inför 2021 har även påverkat året. Den tilläggsbudget som beslutades innan sommaren tog bort större andel av de anpassningar som planerades men anställningsprocesser tar tid och i vissa fall sker anställningar internt vilket då skapar interna luckor. Detta har medfört att tilläggsbudget inte fullt nyttjats för helårseffekt under året.

Utökningen genom tilläggsbudget 2021 återfinns budgeterade som en central förvaltningsövergripande personalkostnad men har fördelats ut genom en ökad elevpeng till respektive skola. Vid uppföljning av respektive skolenhet återfinns därav en negativ personalkostnadsavvikelse men även en positiv intäktsavvikelse utifrån den ökade elevpengen. Därav kan man med hjälp av resursfördelningsmodellen följa ett komplett resultat per skolenhet som är intäktspåverkad av aktuell volym på skolan samt aktuell elevpeng.

Det återfinns även ett antal övriga kostnader som avviker från budget.

Livsmedel slutade på 51 300 tkr vilket är 1 300 tkr i positiv avvikelse och därmed var utfall lägre än budgeterad nivå. Kostnadsnivån har följt 2020 års nivå. Effekten av Corona har dämpat utfallet då färre portioner jämfört med planerat antal har lagats under 2021.

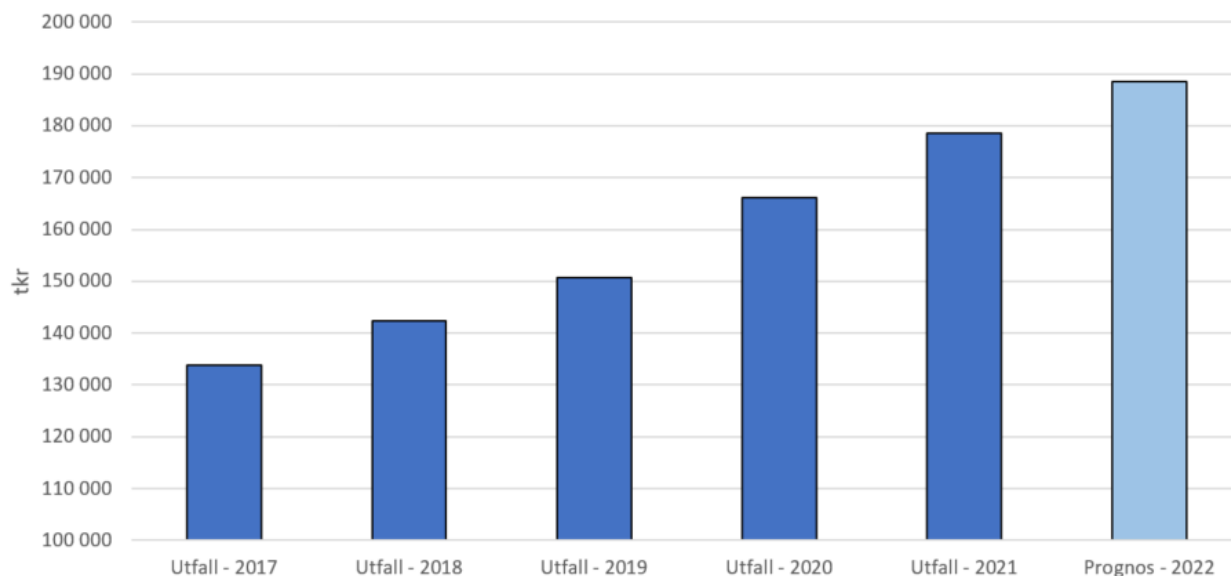
Skolskjuts slutade på en 55 600 tkr vilket är 900 tkr i positiv avvikelse och därmed var utfall lägre än budgeterad nivå. Skolskjuts redovisas som enskilt verksamhetsområde under punkten 4.3.8.

Hyreskostnad har genererat ett överskott på 1,7 mkr under 2021. Detta kommer av ett inhyrt objekt som inte har behövts faktureras av LFF under 2021 då en ny hyresgäst flyttade in i detta inhyrda objekt. Överskottet var större fram till November men under December gjordes en justering av hyran för den inhyrda fastigheten för Björkhöjdskolan.

Kostnadsutvecklingen är fortsatt på en oroväckande nivå och fortsatt årligen på 6-10% kostnadsökning. Kostnaden var 134 mkr för 2017 och 2021 slutade på 179 mkr.

Budget och därmed prognos för 2022 är 189 mkr.

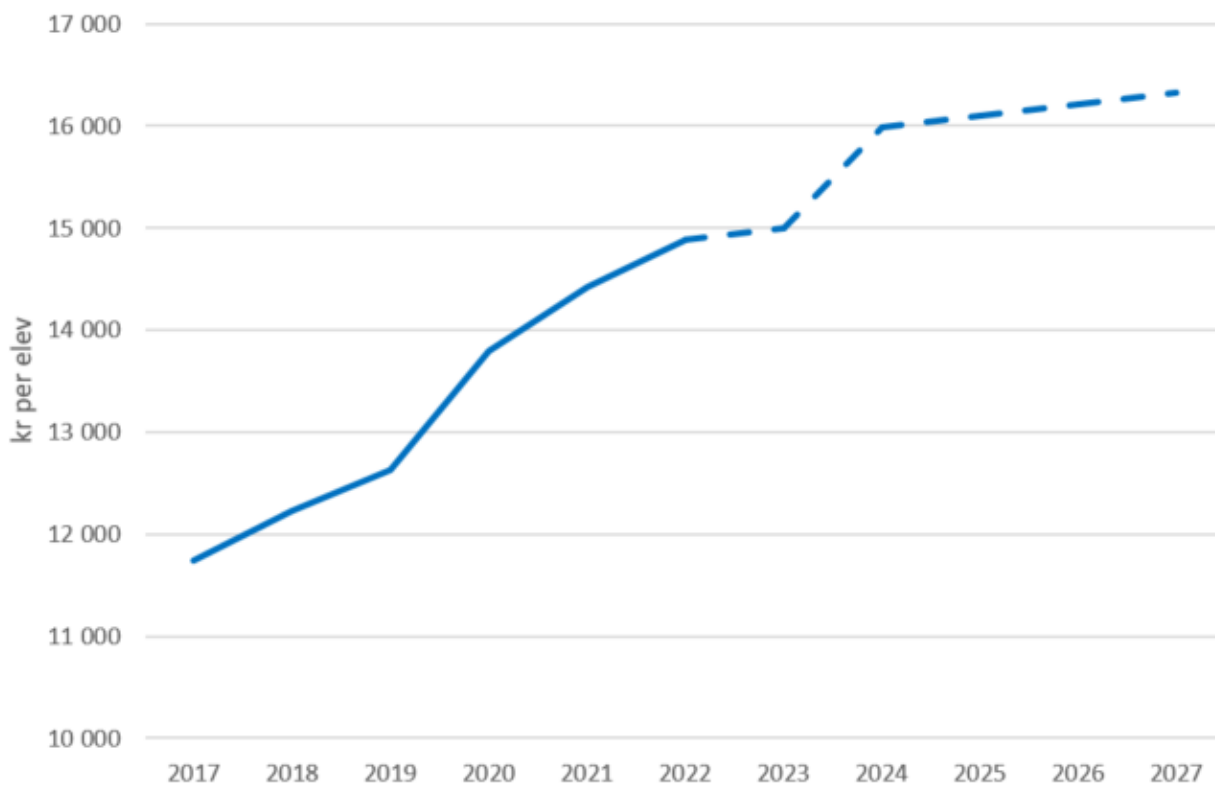
Lokalkostnad 2020 - 2022 (Intern hyra)

Nedan redovisas kostnaden i relation till antal elever. Under 2017 hade grundskolan en kostnad motsvarande 11 750 kr per elev. Analysen av 2021 visar att kostnaden per elev har ökat till 14 500 kr. Dvs den andel som grundskolan avsätter till lokalkostnad per elev har ökat med 23% vilket gör den 75%-iga ramuppräknningen orimlig.

OBS prognosen 2023-2027 är inte uppdaterad utifrån senaste uppdaterade lokalplan och kan därav justeras något under 2022. En ny översyn av prognosticerad lokalkostnad 2023-2027 görs under 2022.

Kostnadsutveckling 2017 till 2027 (avser kr per elev i årskostnad)

Totalkostnaden för hyror har ökat från 134 000 tkr till 179 000 tkr mellan åren 2017 och 2021 dvs 34%. Att den totala ökningen är större jämfört med per elev är naturligt då varje elev kommer med en

uppräknig av kommunbidrag där en viss andel går till att finansiera lokalkostnad.

Men det oroväckande är att kostnaden per elev ökar mer än 1,7% ramuppräknig. Mellanskillnaden tas från personaltäthet i skolan till att betala en högre hyreskostnad.

Målet bör vara att hyreskostnad per elev förblir oförändrat alternativt understiger procenttalet för ramuppräknigen. Varje år när kostnad per elev överstiger ramuppräknigen urholkas verksamheten och en högra andel av kommunbidrag måste budgeteras som lokalkostnad.

Tilläggsbelopp och Tilläggsresurs

Tilläggsbelopp som är den ersättning rektor i kommunala och fristående skolor söker för extraordinära stödinsatser. Kostnaden för dessa har minskat något under 2021. Delvis kommer detta av en kalibrering inom elevhälsan för vad som är extraordinära stödinsatser och vad som är särskilt stöd. Ersättning för särskilt stöd återfinns i elevpeng och för extraordinära stödinsatser söks tilläggsbelopp. Inom Tilläggsbelopp återfinns även den extra ersättning som skolorna erhåller för elever med IF-diagnos men som inte mottagits i Grundsärskola. Vid mottagande i grundsärskola avslutas finansiering via tilläggsbelopp och finansiering erhålls inom resursfördelning grundsärskola.

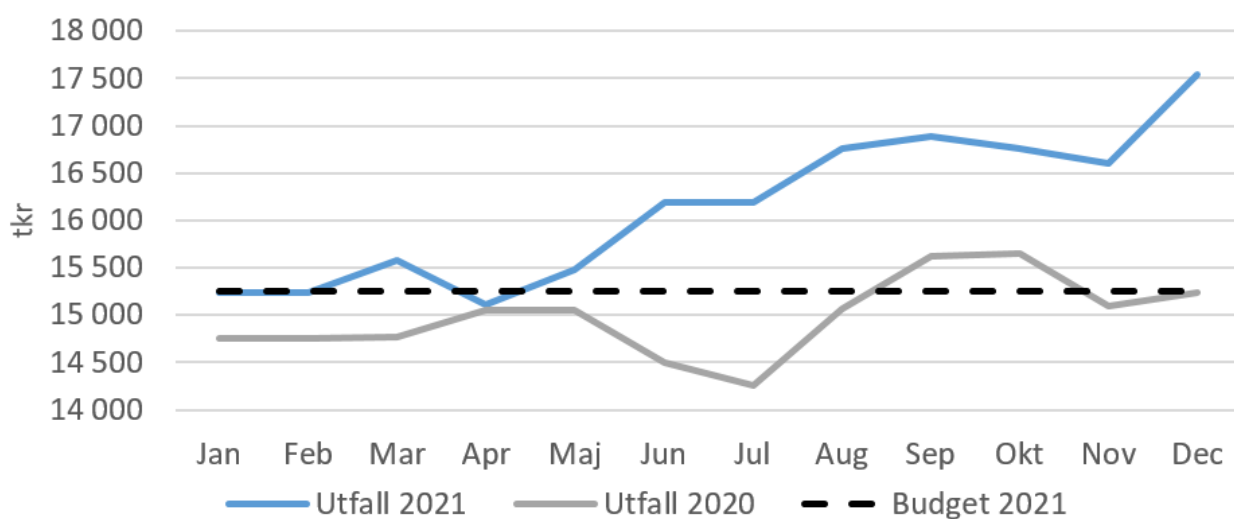
Tilläggsbeloppet har minskat under 2021 och en av de större orsakerna i det totala resultatet. Den budgeterade och avsatta kostnaden under 2021 var 39 mkr. Utfallet slutade på 33 mkr.

Samtidigt har kostnaden för Tilläggsresurs ökat. Tilläggsresursen är kostnaden för de kommungemensamma Särskilda undervisningsgrupperna. Budget för 2021 var satt till 21 mkr och utfallet slutade på 22,7 mkr dvs en negativ avvikelse på -1,7 mkr.

Det finns naturliga avvikelser som uppstår genom att enskilda elever byter mellan olika extra finansieringskällor (utöver ordinarie elevpeng). Te x elev som får tilläggsbelopp under 2020 men blir antagen till SU-grupp eller mottagen i grundsärskola. Därav finns det en koppling mellan överskottet i tilläggsbelopp och underskottet inom grundsärskola. En elev kan vara budgeterad med tilläggsbelopp genom en IF-diagnos men vid ett mottagande i grundsärskola övergår finansiering/kostnad från grundskola till grundsärskola.

Köpta platser har varit stabilt men på 2 olika nivåer under året. Utfall slutade på 193 500 tkr vilket är 10 500 tkr över budgeterad nivå. Prognosen lades tidigt under året på en avvikelse på 10 000 tkr. Denna kostnadsavvikelse kommer av kunskapsskolans öppnande av F-3 verksamhet. Därav är kostnadsnivå olika mellan Vårtermin och Hösttermin. Den extra kostnadsavvikelse i december avser enstaka elever som går på skolor utanför Sjuhärads kommuner men som är folkbokförda i Borås (dvs kostnadsansvar för Borås). Deras skolor har nu meddelat att eleven finns genom en fakturering för ersättning för delar av 2021. Normalt sett sker fakturering från skolor utanför Borås stad kvartals eller halvårsvis och Fristående Skolor inom Borås stad faktureras via resursfördelningsmodellen.

Köpta platser 2020-2021

4.1.1 Kostnader för "öronmärkta" projekt beslutade av Kommunfullmäktige

Projekt	Totalt godkänt belopp	Utfall tom 2020	Utfall 2021	Återstår
Summa				

4.2 Budgetavvikelse

Verksamheternas nettokostnader

Tkr	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse
Central administration					
Intäkter	510	3 662	8 553	4 188	-4 365
Kostnader	-22 685	-30 296	-40 171	-35 964	4 207
Resultat	-22 175	-26 634	-31 618	-31 776	-158
Politisk verksamhet					
Intäkter	0	0	0	0	0
Kostnader	-2 339	-2 039	-2 370	-2 259	111
Resultat	-2 339	-2 039	-2 370	-2 259	111
Förskoleklass					
Intäkter	6 562	8 668	10 257	9 765	-492
Kostnader	-61 805	-62 221	-76 930	-64 882	12 048
Resultat	-55 243	-53 553	-66 673	-55 117	11 556
Särskola					

Tkr	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse
Intäkter	3 046	3 085	2 776	3 448	672
Kostnader	-47 437	-52 485	-54 089	-62 681	-8 592
Resultat	-44 391	-49 400	-51 313	-59 233	-7 920
Grundskola					
Intäkter	157 144	151 874	137 326	151 314	13 988
Kostnader	-1 183 643	-1 216 769	-1 225 109	-1 251 074	-25 965
Resultat	-1 026 499	-1 064 895	-1 087 783	-1 099 760	-11 977
Fritidshem					
Intäkter	45 936	40 892	41 721	40 794	-927
Kostnader	-149 762	-156 615	-161 597	-166 795	-5 198
Resultat	-103 826	-115 723	-119 876	-126 001	-6 125
Korttidstillsyn LSS					
Intäkter	1 391	1 764	2 012	2 527	515
Kostnader	-1 899	-1 298	-2 012	-2 370	-358
Resultat	-508	466	0	157	157
Skolskjutsar					
Intäkter	0	206	0	1 503	1 503
Kostnader	-58 661	-57 228	-59 000	-58 879	121
Resultat	-58 661	-57 022	-59 000	-57 376	1 624
Kost och lokalvård					
Intäkter	109 503	105 368	112 205	107 790	-4 415
Kostnader	-250 900	-251 049	-264 693	-263 366	1 327
Resultat	-141 397	-145 681	-152 488	-155 576	-3 088
Buffert					
Intäkter	0	0	0	0	0
Kostnader	0	0	-15 847	0	15 847
Resultat	0	0	-15 847	0	15 847
<hr/>					
Intäkter					
Kostnader					
Resultat					
<hr/>					
Intäkter					
Kostnader					
Resultat					
<hr/>					
Intäkter					
Kostnader					
Resultat					
<hr/>					

Tkr	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse
Intäkter					
Kostnader					
Resultat					
Totalt					
Intäkter	324 092	315 519	314 850	321 329	6 479
Kostnader	-1 779 131	-1 830 000	-1 901 818	-1 908 270	-6 452
Resultat	-1 455 039	-1 514 481	-1 586 968	-1 586 941	27

4.3 Verksamhetsanalys

4.3.1 Central administration

Central administration redovisar ett underskott motsvarande -0,2 mkr.

Den förändring som finns inom kostnadssidan mellan 2019 och 2021 består av följande;

Förändring av princip lokalkostnad inom förvaltningen. Kostnaden för Olovsholmsgatan fördelades tidigare ut med nyckel till verksamhetsområden. Inför 2021 gjordes en förändring för att få mer rättvisande lokalkostnad. Lokalkostnaden bokförs därför under 2021 som administration istället för en fördelning Grundskola/Särskola/Förskoleklass/Fritidshem. Detta har påverkat administration med en ökning av 2,5 mkr.

Bemanningsenheten flyttades över till förvaltningen inför 2020. Kostnaden för enheten är ca 6 mkr varav viss del faktureras ut till andra förvaltningar. Därav är kostnadsökningen 6 mkr jämfört med 2019. Samtidigt fanns delar av kostnaden redan 2019 (fakturering från stadshuset) men då redovisat inom verksamhetsområde grundskola.

Från 2019 har fördelningar från stadshuset ökat och vissa bokförs centralt på förvaltningen och då som en ökad administrationskostnad. Exempel på kostnad är fördelning av tjänstekortsorganisation på 1,1 mkr.

En reservering inför en eventuell återbetalning till skolverket gjordes även 2018 på 1,4 mkr. Då förvaltningen arbetade med att släcka avvikelsen under 2019 kom sedan beslut på att inspektionen kunde avslutas. Dessa 1,4 mkr tillfördes då och minskade kostnaden 2019.

4.3.2 Politisk verksamhet

Nämndens kostnader har genererat ett mindre överskott under 2021 motsvarande 0,1 mkr. Detta är kopplat till situationen runt Corona som har medfört mindre politisk verksamhet.

4.3.3 Förskoleklass

Budgetavvikelse:

Verksamheten har haft en ram på 67 mkr för 2021. Budgetavvikelsen uppgår till 11 mkr och består främst av personalkostnad. Avvikelsen behöver sättas i relation till Fritidshemmets och grundskolans

avvikelse inom personalkostnad på respektive skola för att vara underlag till analys.

Verksamhet:

Undervisningen i förskoleklass har bedrivits med fokus på elevernas språkutveckling, matematiska kunskaper och sociala förmågor. En utmaning många skolor vittnar om är att möta alla elevers individuella behov.

Även under 2021 har vikt lagts vid skolornas arbete med Skolverkets obligatoriska kartläggningsmaterial Hitta språket och Hitta matematiken. Ytterligare steg har tagits kring att styra in processen i skolans systematiska kvalitetsarbete, genom att fokusera på hur man använder resultaten genom att t.ex. tillsätta stöd, justera organisationen eller andra insatser. Under 2021 har fler skolor anslutit sig till ett projekt som tidigare initierats i Bodaområdet och Viskafors. Projektet handlar om att återkoppla resultatet av kartläggningarna till förskolorna. Syftet har varit att förskolorna ska få återkoppling på elevernas kunskaper i förskoleklass för att kunna utveckla sin egen undervisning och därmed rusta barnen bättre inför övergången till förskoleklass.

Kompetensutvecklingen har i huvudsak bedrivits i den egna skolan utifrån skolans framtagna utvecklingsplan. Utvecklingsplanen är en del av skolans verksamhetsplan, som beskriver skolans arbete, där förskoleklassens verksamhet är en del.

Personalen i förskoleklass har deltagit i nätverksmöten, som huvudmannen ordnat, för att öka kompetensen, sprida goda exempel och bekräfta det fina arbete som görs.

Rektorerna för förskoleklass har under 2021 deltagit i ett tema gällande ledning av förskoleklassverksamheten. Ett tema som äger rum på förvaltningens rektorsmöten och som planeras innefatta tre tillfällen. Syftet är att öka rektors kompetens att leda verksamheten i förskoleklass.

4.3.4 Särskola

Budgetavvikelse:

Verksamheten har haft en ram motsvarande 52 mkr en avvikelse har uppstått motsvarande -7,9 mkr. Denna avvikelse är volymrelaterad då antalet elever i Grundsärskola kontinuerligt ökar.

Den volymökningen som har hanterats dels på våra 2 grundsärskoleenheter men det finns även ett ökat antal individintegrerade elever på våra grundskolor som läser enligt särskolans läroplan.

Den avvikelse som har uppstått kommer av att förvaltningen avsatt uppskattningsvis 8 mkr för lite till särskolans verksamhetsområde. De två grundsärskolorna Erikslund och Fjärding har positiva ekonomiska avvikelser då de får finansiering för varje elev. Detta tyder på viss stordriftsfördel då den gällande elevpengen har genererat ett överskott på respektive skolenhet. Det finns även viss påverkan av pandemin där inte särskolorna tar in vikarier vid varje sjuklucka för att begränsa smittspridning. Avvikelse återfinns därav centralt i resursfördelningsmodellen inom verksamhetsområde särskola. En ökad tilldelning är gjord till 2022 för att upprätthålla ekonomi i balans inom verksamhetsområdet.

Verksamhet:

Grundsärskolan har sedan 2011 tydligare haft fokus på kunskapsuppdraget, från att tidigare haft ett större omsorgsfokus. Ett arbete med att revidera och justera indikatorer som mäter elevernas och verksamhetens utveckling har påbörjats. Vidare finns det behov av fortsatt arbete för att utveckla bedömarkompetensen bland lärarna: Att bredda och fördjupa kompetensen gällande bedömningsmaterial samt formativ bedömning genom kollegialt lärande på såväl enhets- som huvudmannanivå. Detta har även uppmärksammats vid Skolinspektionens kvalitetsgranskning av årskurs 7-9 på grundsärskolan Erikslund i februari 2020, vilket har föranlett kompetenshöjande insatser och kollegialt lärande kring bedömarkompetens och utveckling av undervisningen i syfte att utmana varje elev utifrån sina förutsättningar. Skolinspektionens synpunkter har använts som underlag att utgå

ifrån i utvecklingsarbetet för samtlig grundsärskoleverksamhet i Borås Stad.

Vid utgången av 2021 är det 154 elever som är formellt inskrivna i särskolan. Fördelningen av eleverna inom grundsär är som följer:

- 27 elever är individintegrerade i grundskolor
- 79 elever är inskrivna på Erikslund grundsär
- 48 elever är inskrivna på Fjärdingskolan grundsär

Arbete har gjorts för att säkerställa att individintegrerade elever får undervisning utifrån grundsärskolans läroplan. De verksamhetsutvecklare som Centrala elevhälsan anställde under 2020 har fortsatt arbetat med uppföljning av de individintegrerade elevernas utveckling.

I takt med att dessa individintegrerade elever ökar behöver det även säkerställas att framtida lokaler också är utformade och tillgängliga för grundsärskolans elever.

Kompetensförsörjning:

Det är fortsatt svårt att rekrytera behörig personal till grundsärskolan. Behörighetskraven höga i form av vidareutbildning till speciallärare. Anställda pedagoger utbildar sig kontinuerligt till speciallärare under pågående anställning och med förmånliga villkor.

4.3.5 Grundskola

Budgetavvikelse:

Verksamheten har haft en budgetram under 2021 på 1 099 697 tkr. Budgetavvikelsen uppgår till -11 900 tkr vilket motsvarar 1% i omsättning.

Intäkterna överstiger budgeterad nivå med 13 988 tkr och består till största del av statsbidrag. Statsbidrag för skolmiljard samt statsbidrag för lärarassistenter var ej budgeterat för 2021.

Kostnaderna överstiger även dessa budgeterad nivå med 25 900 tkr och består till största del av Personal, Material och tjänster.

Skillnaden mellan intäkterna som överstiger budget med 13 900 tkr och kostnader som även de överstiger budget med 25 900 kr blir avvikelsen för verksamhetsområde grundskola på -11 900 tkr. Avvikelsen behöver sättas i relation till Fritidshemmets och Förskoleklassens avvikelse på respektive skola för att vara underlag till analys.

Inom personalkostnad finns både godkända och icke godkända avvikelser. Det finns ökade personalkostnader kopplat till tilläggsbelopp och en ökad elevpeng (tilläggsbudget och skolmiljard). Det gör att skolan har en ekonomi i balans (resultatfokus) trots en kraftig negativ personalkostnadsavvikelse då de samtidigt har fått ökade intäkter. Men det finns även skolor som inte har klarat det anpassningskrav som uppstår vid minskad elevvolym.

Inom material finns kostnadsavvikelser inom inventarieinköp, läromedel och engångsartiklar. Dessa måste ses i sin helhet på respektive skola i deras totala ekonomi för sina verksamhetsområden.

Inom tjänster syns en ökad kostnad förknippad med lokaler, IT samt köp av tjänster (kostnader för det administrativa nätet samt licenser).

Analys av verksamheten:

81 % av eleverna i årskurs 9 nådde gymnasiebehörighet. Årets resultat en minskning med 3 procentenheter från f.g. år. I årskurs 6 är gymnasiebehörigheten för alla elever 79,4 procent, vilket istället är ökning jämfört med 2020.

Segregationen i staden leder till stora variationer i de olika skolornas resultat, där bland annat elevernas språkliga utveckling skulle ha bättre förutsättningar om de olika elevgrupperna vore mer integrerade. Elevers frånvaro har identifierats som en faktor som har stor betydelse för bristande måluppfyllelse.

Under pandemin har frånvaro varit hög och har påverkat måluppfyllelse. Stora insatser görs för att kompensera frånvaro. Förvaltningen initierade även ett samverkansprojekt med IFO under 2020 i syfte att stödja skolorna i arbetet med att främja elevernas närvaro. Närvaroteamet har påbörjat sitt arbete med att stödja skolorna och då främst med de elever som har en frånvaro utöver pandemins effekt.

Verksamheten inom grundskolan har ytterligare stabiliserats under 2021. Arbetsmetoder och styrsystemet har satt sig ännu mer sedan starten 2017. Omsättningen av skolledare är låg, vilket leder till förbättrad kontinuitet. Bedömningen är även att läget inom personalgrupperna har stabiliserats, till exempel vad gäller lärares byten till andra huvudmän. Det är fler behöriga lärare som söker lediga tjänster. Samtidigt har pandemin medfört frånvaro av ordinarie personal på skolenheten (Karantän, Sjuk, Vård av barn etc.)

Elevhälsans bemanning har varit relativt stabil under 2021. Tillfälliga vakanser uppkommer löpande (främst specialpedagoger). Denna stabilitet har inneburit att skolornas förutsättningar för att bedriva god undervisning förbättras. Elevhälsan har nyckelroller i en skolenhet och har stor betydelse för kvaliteten i verksamheten. Under året har även elevhälsan kompletterats med en ordinarie skolläkare.

Antalet elever fortsätter att öka. Ökningen 2021 var 160 stycken. Det är fortsatt trångt i många skolor, speciellt i tätorten. Samtidigt har stor del av ökning hanterats av Kunskapsskolans etablering av F-3 vilket i sig skapar platser centralt men samtidigt finansierings-problematik på de skolor som tappar elever. Dessa platser kommer att fyllas upp på nått års sikt. Fortsatt får många elever inte få den skola man önskar i skolvalet och elever placeras ibland relativt långt från sina bostadsområden. Detta leder till missnöje hos elever och vårdnadshavare. En annan konsekvens är att fler skolskjutsar måste ordnas som medför en merkostnad.

Lokalförsörjning för grundskolan är en mycket viktig strategisk fråga och det pågår fortsatt ett intensivt samarbete med Lokalförsörjningsförvaltningen för att lösa behoven. Inflyttning har skett i den nybyggda delen av Byttorpskolan samt utökning av verksamhet på Björkhöjdskolan F-9.

4.3.6 Fritidshem

Budgetavvikelse:

Fritidshemmens ram för 2021 har varit 126 001 tkr. Och det finns en negativ avvikelsen på -6 125 tkr.

Intäkter i form av avgifter från vårdnadshavare har dock varit lägre under 2021 jämfört med planerat. Dels finns det en effekt av Corona genom att färre barn än planerat har varit inskrivna på fritids.

Samtidigt har även en högre ersättning betalats ut till fristående skolors fritidshem utifrån fler elever i friständes fritidshem.

Analys av verksamheten:

I förvaltningens Kvalitetsrapport för fritidshem 2021 framkommer att de allra flesta eleverna trivs, känner sig trygga och har förtroende för personalen. Generellt är kvalitén i fritidshemmet god i sin helhet men vissa utvecklingsområden har identifierats främst kopplat till verksamhetens uppdrag enligt läroplan men också uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet. För att öka kvalitét behöver fritidshemmen fortsätta att utveckla områden inom schemaläggning, planeringstid, den fysiska miljöns utformning och lokaler, elevgruppens sammansättning och storlek, stöd och resurser för elever med särskilda behov och de olika yrkesgruppernas uppgifter och uppdrag.

Behörighetsgraden gällande fritidspedagoger är fortsatt låg. Förvaltningen har fritidshem från inga legitimerade fritidspedagoger till i stort sett 100 %. Under 2021 har valideringsprogrammet fortsatt för att öka andelen behörig personal.

4.3.7 Korttidstillsyn LSS

Analys av verksamheten:

Grundskolenämnden bedriver Korttidstillsyn (KTS) på uppdrag av Sociala Omsorgsförvaltningen (SOF), som avser fritidsverksamhet för särskoleelever som fyllt 13 år. Verksamheten bedrivs på fyra geografiska platser. Denna verksamhet ska vara kostnadsneutral. Ambitionsnivån avseende kvalitet bygger på överenskommelse mellan nämnderna.

KTS-verksamheten har under året arbetat för att skapa ökad struktur. Det har gett eleverna en större trygghet genom att de är mer förberedda på vad som förväntas av dem och vad som kommer att ske på KTS varje dag. KTS samarbetar nu mer tillsammans med fritids för 4-6. Vårdnadshavare har uppgett att de är trygga med verksamheten.

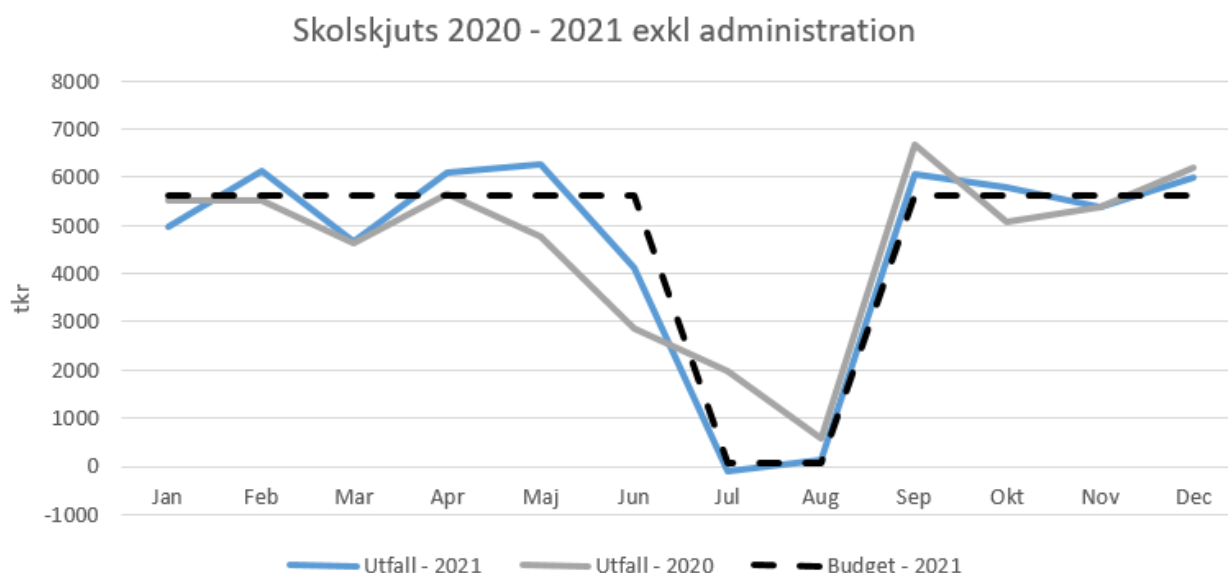
Budgetavvikelse:

Verksamheten ska inte inneha någon nettokostnad då den helt utförs på uppdrag av Sociala omsorgsnämnden. Viss avvikelse uppkommer då grundskolor får ersättning via resursfördelningsmodellen via den månadsvisa avläsningen och sociala omsorgsnämnden ersätter via manuell rapportering av dagar. Avvikelsen är marginell och kan uppstå både som ett underskott eller överskott. Avvikelsen för 2021 är en positiv avvikelse om 157 tkr.

4.3.8 Skolskjutsar

Budgetavvikelse:

Den totala Budgetramen 2021 för skolskjuts var 59 000 tkr och utfallet blev 57 400 tkr dvs en positiv avvikelse på 1 600 tkr. Av dessa var 55 500 tkr kostnader för transport.

Antalet elever med skolskjuts är relativt konstant. Under hösten 2021 när merparten av ansökningarna efter att terminen startat hade ca 4 800 elever rätt till skolskjuts.

Av dessa 4 800 elever har ca 900 elever valt att inte plocka ut busskort eller börjat boka taxi. Anledningen är delvis att eleven är på fritids och inte kan utnyttja sin berättigade skolskjuts. En annan

anledning kan vara effekten av Corona då flera vårdnadshavare aktivt försöker minska smittorisken genom att inte utsätta sin elev för onödig smittorisk. Detta ger att Grundskoleförvaltningen har ca 3 900 elever som aktivt åker skolskjuts. Och detta är relativt konstant gentemot föregående år.

Dessa 3 900 elever fördelar sig utifrån transportmedel;

2 310 elever har busskort mini (Tidigare fanns 2 olika busskort Tätort/kommunkort)

1 150 elever åker upphandlad buss-trafik

310 elever åker Taxi

130 elever åker upphandlad skolskjuts till särskola

Överskottet inom skolskjuts kommer främst av Taxi-kostnader. Budget för ordinarie resor med taxi dvs exkl. SU-grupper var 14 500 tkr utifrån kostnadsnivå 2020. Utfallet för Taxi blev 12 700 tkr dvs en positiv avvikelse på 1 900 tkr. Det finns svårigheter att analysera var för utfallet blev lägre jfr med budget. De faktorer som påverkar utfallet förutom volym-antalet är;

- Möjlighet till samåkning.
- Antal med delad vårdnad som då endast har taxi "varannan vecka".
- Längden på resor för de elever som har taxi.

Ny upphandling (Avser upphandlad Taxi-trafik) är gjord med start från HT 2021. Denna upphandling är planerad att generera en lägre kostnadsnivå. Förändring är att tidigare betalades taxi-resa per kilometer och nu ersätts tiden där Borås Stad bokar taxibilen. Dvs desto bättre Borås stad blir på att planera taxiresor (dvs effektivitet) desto lägre blir kostnaden per elev.

Genom upphandling flyttas även arbetsinsatsen för planering över från respektive taxibolag till skolskjutsenheten. Detta gör att mer detaljerad statistik kan tas fram under 2022.

Under 2021 har även kostnadsnivån påverkats av evakueringskostnader. Detta är aktuellt för Myråsskolan till Gässlösa/Kronäng 1. Denna evakuering fortsätter under 2022. Men denna kostnad på 3 mkr har varit budgeterad.

4.3.9 Kost och lokalvård

Budgetavvikelse:

Kost- och lokalvårdsverksamheten bedriver sin verksamhet på uppdrag av grundskolenämndens kärnverksamheter samt åt Förskoleförvaltningen.

Avvikelsen för Kost och lokalvård slutade på -3 088 tkr. Kostnaderna var lägre jämfört med budgeterad nivå med 1 327 tkr och intäkterna blev även de lägre än budgeterad nivå. Avvikelsen inom intäkter blev -4 415 tkr. Intäktsavvikelsen avser främst minskad fakturering till Förskoleförvaltningen.

Avvikelsen är därmed kopplad till grundskolans verksamhet och främst genom fortsatt införande av varje-dag-städ.

Livsmedel har följt den utökade budgeten under 2021. Kostnadsökningen som startade i maj 2019 i och med det nya livsmedelsavtalet har fortsatt att påverka utfallet. Analysen visar att kostnaden för den kick-back som betalas till Borås stad finns inbakad i priset därav en kraftig ökning av livsmedelspriser. Effekten av Corona finns fortsatt och ett antal mindre portioner har tillagats under året jämfört med om alla elever hade varit i skolan samt om förskolor haft full verksamhet.

Analys av Kost-, lokalvård- och vaktmästeriverksamheterna

Kostverksamheten anpassades under våren 2021 till att även hantera distansundervisningen vid

högstadienheterna. Det erbjöds möjlighet att hämta varm skollunch i medhavd matlåda vid den egna skolan alternativt närmaste grundskola. Om avståndet till närmaste grundskola var för långt för att hinna under lunchrasten, fanns även möjlighet för vårdnadshavare att hämta 2-3 kylda eller frysta skolluncher i förväg för att ätas vid distansundervisningen. Detta genomfördes av kostverksamheten oftast parallellt med ordinarie skollunchservering för låg- och mellanstadieelever och utskick av skolluncher och förskoleluncher till mottagningskök och serveringskök.

Arbetet med att öka andelen närproducerade livsmedel sker framförallt tillsammans med koncerninköp vid upphandlingsskeendet. 2021 års utfall av närproducerade livsmedel var 22,1%.

Andelen ekologiska livsmedel under 2021 var 39,1%. Livsmedelspriserna har kraftigt ökat efter den 1 maj 2019, då det nya livsmedelsavtalet trädde i kraft. De ökade livsmedelspriserna kan framförallt härledas till finansieringsmodellen för distributionscentralen. Prisökningarna på livsmedel har inneburit en ekonomisk utmaning för verksamheten under 2021 och kommer så även vara under 2022.

Kostverksamheten har vid rekryteringar under 2021 märkt av en ökning av antalet sökande till kocktjänster, troligen kopplat till sämre tider för restauranger under pandemin.

En gemensam skolvaktmästarorganisation med egen enhetschef skapades inom grundskoleförvaltningen under 2021 och organiserades tillsammans med kost- och lokalvårdsverksamheten.

4.4 Verksamheten 2021

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet: För att uppnå ett likvärdigt stöd oavsett var eleverna bor, bibehålla och tillvarata kompetensen hos studiehandledarna i modersmål, och för ett fortsatt förbättrat resultat bör Centrum för flerspråkigt lärande ges de förutsättningar som krävs för att fortsätta sitt goda arbete. Grundskolenämnden ska göra sin del i att garantera att elever, som har gått ut med fullständiga godkända betyg inom barn- och fritidsprogrammet eller diplom inom vård- och omsorgsprogrammet, får provanställning. Arbetslivsnämnden ska samordna stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Grundskolenämnden ska vara behjälplig och delta i detta arbete. Skolan i Borås är avgiftsfri. För fritidshem gäller fastställd avgift, men därutöver får inga extra kostnader tas ut av barnens vårdnadshavare.

4.5 Jämställdhetsperspektivet

Jämställdhetsperspektivet har arbetats in i verksamhetsplaneringen och budgetarbetet. Förvaltningen och skolorna arbetar utifrån uppdrag som jämställdhetsintegreringsplan, mänskliga rättigheter, hedersrelaterat våld samt barnkonventionen där jämställdhetsperspektivet ingår på ett naturligt sätt.

Enligt skolornas styrdokument (Skollagen och Läroplanen) ska skolan förmedla kunskaper om jämställdhet och ge alla elever lika möjligheter oavsett könstillhörighet. Lagstiftningen är tydlig utformad och kräver ett strukturerat arbetssätt. Elevehälsan har en viktig roll i arbetet. Samverkan med olika organisationer samt förvaltningar fungerar väl t.ex. Individ- och familjeomsorgsförvaltningen.

Arbetet med barnkonventionen blir alltmer synligt. Dels har medarbetare deltagit på Borås Stads grundutbildning om Barnkonventionen och dels lyft barnperspektivet i Förvaltningschefens beslut.

Jämställdhetsintegreringsplanens syfte är att alla elever och vårdnadshavare ska ha rätt till likvärdigt bemötande, likvärdig service och likvärdig myndighetsutövning och utgår ifrån skolans styrdokument. I planen finns det aktiviteter som årligen följas upp. Dessa är kopplade till följande mål:

- Alla elever ska känna att de har möjlighet att påverka planering, genomförande och utvärdering av undervisning samt andra aktiviteter som förekommer i skolan oavsett kön.
- Utjämna skillnader mellan könen gällande måluppfyllelse.
- Alla elever ska känna sig trygga i sin skolmiljö.
- Verka för att öka god hälsa och välbefinnande hos alla elever.
- Inga elever ska utsättas för sexuella trakasserier eller andra kränkningar.
- Inga elever ska utsättas för hot och våld.

Genom huvudmannens och skolornas systematiska kvalitetsarbete analyseras jämställdhetsperspektivet. Huvudmannens årliga rapporter för värdegrund, undervisning och resultat samt fritidshem presenterar bland annat resultat utifrån kön. Värdegrundsrapporten analyserar också svaren från klimatundersökningen utifrån ett jämställdhetsperspektiv och ger förslag till åtgärder för det fortsatta arbetet på skolenheterna.

Skolorna tillgänglighetsanpassas både när det gäller undervisning och vid ombyggnationer såväl inomhus som utomhus, så att alla elever och personal ska kunna fungera väl tillsammans i verksamheten. Skol- och idrottshallar, omklädningsrum, toaletter och duschmöjligheter inventeras av Lokalförsörjningsförvaltningen. I lokalernas utformning vid nybyggnation och vid renovering tas det hänsyn till elevers integritet, trygghet, säkerhet och välbefinnande.

Med utgångspunkt från det personalpolitiska programmet, i det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM-årshjul) arbetar förvaltningen med att utveckla arbetet med lika rättigheter och möjligheter i verksamheterna och på så sätt ge medarbetarna en bra arbetsplats. Även medborgarna (elever och vårdnadshavare) ska kunna få den absolut bästa servicen. I detta arbete får också medarbetarna introduktion till HBTQIA frågor och normkritik.

5 Konsekvenser av coronaviruset

Pandemin har tagit tid och kraft från det ordinarie arbetet i Grundskoleförvaltningen. Den krisledningsorganisation som byggdes upp under början av 2020 har upprätthållits under 2021 krisledningen innehåller funktioner för beslutsfattning, analys/beredning, kommunikation och sekretariat. Stort fokus har lagts på att informera, vägleda och stödja rektorer/enhetschefer samt att informera vårdnadshavare.

Under våren bedrevs stor del av undervisningen för högstadiet med partiell fjärrundervisning där uppskattningsvis 40-60 % av eleverna var på skolan och resten hemma. Vilka elever och klasser varierades på skolan utifrån lokal förutsättningar.

Sjukfrånvaro har varit på fortsatt onormal hög nivå både gällande elever och för personal. Fortsatt identifieras en viss oro hos en del personal, vårdnadshavare och elever. Vilket avspeglas i analys i frånvaro. Kunskapsutvecklingen har påverkats på negativt sätt för elever med hög frånvaro, men i stort kan det inte konstateras stor negativ påverkan på elevernas resultat.

Löpande görs översyn över vilka uppdrag och processer som kan skjutas framåt eller ställas in. Men det finns svårigheter att sätta paus på många aktiviteter t ex implementering av ny läroplan, arbete med Hök 21. Kärnverksamheten har i stort kunnat bedrivas enligt ordinarie plan.

Verksamhet / Händelse	Uppskattad ekonomisk konsekvens 2021, tkr
Inköp av licens för Google Enterprise (Möjliggöra distansundervisning)	230
Extra timanställda lokalvårdare som stod stand-by att gå in på äldreboenden vid sjukluckor	143

Inköp av rengöringsmaterial, torkhanddukar, handsprit. Icke upphandlad leverantör fickanvändas när brist uppstod. Kostnaden består av prisskillnad samt överkonsumtion	38
Inköp av utrustning för digitala möten och omställning till nya arbetssätt	99
Summa	510

6 Verksamhetsmätt

6.1 Skola

6.1.1 Grundskola

6.1.1.1 Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2019	Årsutfall 2020	Budget 2021	Årsutfall 2021
Antal elever från kommunen i grundskola	12 172	12 346	12 609	12 348
Kommentar Årsutfall 2020 avser felaktigt December 2020 och inte snitt för helåret. Snitt för 2020 blev 12 188 elever				
varav elever i fristående skola i Borås, åk 1-9	1 703	1 694	1 777	1 749
Kommentar Elever i fristående skola varierat under året och ökat från 1696 i Januari till 1794 i December				
Kostnad för kommunal grundskola, kr/elev	91 752	95 102	96 483	98 161
Antal elever per lärare, totalt i kommunen (heltidstjänst)	11,3	12,1	11,5	12
Antal elever per pedagogisk personal	8,8	8,9	9,2	9
Antal Borås-elever med skolskjuts	4 300	4 832	4 600	4 800

6.1.2 Förskoleklass

6.1.2.1 Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmått	Årsutfall 2019	Årsutfall 2020	Budget 2021	Årsutfall 2021
Antal elever från kommunen i förskoleklass	1 405	1 431	1 428	1 391
varav elever i förskoleklass i fristående skola	76	76	81	99
Kommentar Elever i fristående skola varierat under året och ökat från 77 i Januari till 112 i December				
Kostnad förskoleklass hemkommun, kr/elev	46 554	46 120	53 277	47 900
Antal elever per lärare (heltidstjänst)	16,4	16,3	17,4	17,5

6.1.3 Obligatorisk särskola

6.1.3.1 Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmått	Årsutfall 2019	Årsutfall 2020	Budget 2021	Årsutfall 2021
Antal elever från kommunen i särskola	107	134	120	148
Kostnad särskola, kr/elev	434 308	411 500	462 934	417 000

6.1.4 Fritidshem

6.1.4.1 Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmått	Årsutfall 2019	Årsutfall 2020	Budget 2021	Årsutfall 2021
Antal elever från kommunen i fritidshem	4 925	4 538	4 695	4 698
varav barn i fristående verksamhet	292	285	297	332

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2019	Årsutfall 2020	Budget 2021	Årsutfall 2021
Barn 6-9 år inskrivna i fritidshem och pedagogisk omsorg, andel (%)	88	80	86	85
Kostnad fritidshem, kr/inskrivet barn	26 530	31 800	30 129	33 100
Antal inskrivna elever per årsarbetare	21	22,1	21,4	22,4

7 Investeringar

7.1 Sammanställning investeringsvolym

	Godkänd utgift	Total budget 2021	Utgift 2021	Avvikelse 2021	Omdisp	Prognos
Investeringar årliga anslag						
Investeringar som löper över flera år						
Summa						

7.2 Investeringar, årliga anslag

Tkr	Budget 2021	Utgift 2021	Avvikelse 2021
Björkhöjdskolan,F-9	8 000	2 983	5 017
Byttorpskolan,F-6	2 000	0	2 000
Myråsskolan,F-6	0	0	0
Trandared kök	0	518	-518
Summa	10 000	3 501	6 499

Analys

Björkhöjdskolan: Utökning av skolenhet med gradvis uppbyggnad till en F-9 skola samt CFL-verksamhet och hörselklass. F-6 planeras till 2 parallell och 7-9 planeras till 4 Parallell

Byttorpskolan: Om- och nybyggnation till 3 parallell F-6 inkl. 21 klassrum samt specialsalar och utökning kök. Ingen evakuering sker utan inflyttning (investeringsbehov) sker stegvis under 2021 och 2022. För Byttorpskolan har statsbidrag förbättrad arbetsmiljö delvis använts till inköp av möbler under 2021. Därav återfinns inget investeringsbelopp under 2021

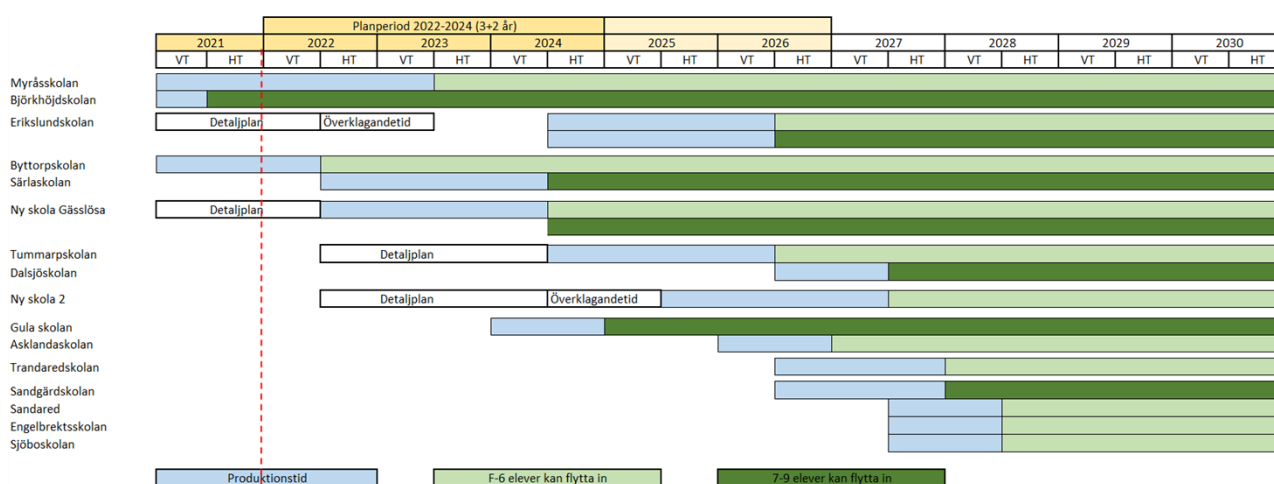
Myråsskolan: Om- och nybyggnation till 4 parallell F-6. 28 klassrum + specialsalar och utökning kök

Trandared kök: Renovering av kök på Trandaredskolan

Befolkningsprognosen är stadigt ökande och delvis har ökningen hanterats genom modul-lösningar på befintliga skolor. Allt eftersom byggloven på dessa moduler löper ut behövs färdiga lösningar att ta hand om befintliga elever samt den fortsatta befolkningsökningen

Ordningen på objekten beslutas formellt i nämndens lokalplan. Lokalplanen blir efter beslut ett underlag till Lokalförsörjningsnämnden arbete med stadens lokalplan och förslag till investeringsplan 2022-2026.

För att planera ordningen av objekten värderas; befolkningsprognos, behov av och tillgång till evakueringslokal, befintliga modulers bygglov samt befintlig byggnads renoveringsbehov/status. En värdering görs även över vilka befintliga tomter som kan hantera en kortsiktig modullösning. Om behov av skolplatser förändras utifrån att tillökning sker utöver befolkningsprognos kan tillfälliga modullösningar bli aktuellt t ex är följs fristad extra noggrant där befolkningsprognosen går nedåt

7.3 Investeringar som löper över flera år

Tkr	Godkänd utgift	Total budget 2021	Utgift 2021	Avvik.	Omdisp	Prognos	Status
Björkhöjdskolan,F-9	8 000	8 000	2 983	5 017	0	8 000	2
Summa	8 000	8 000	2 983	5 017	0	8 000	

Förklaring projektstatus

0: Ej påbörjat projekt

1: Förstudie

2: Pågår

3: Klart för ekonomisk slutredovisning

Analys

Björkhöjdskolan: Utökning av skolenhet med gradvis uppbyggnad till en F-9 skola samt CFL-verksamhet och hörselklass. F-6 planeras till 2 parallell och 7-9 planeras till 4 Parallell.

Från 2020 till 2021 har motsvarande 4 388 tkr investerats och vissa behov kvarstår till 2022. Vissa investeringar görs även av grundskoleförvaltningen i fastigheten då det är en inhyrd fastighet.